

Kukkaloistoa korkealla rinteillä Kilimanjaron luonnonpuistossa.

Kepeästi Afrikan katolle Tansaniassa

22.4.2026 6.30

Kymmenen päivän vaelluksella Afrikan auringossa retkikunta patikoi Meru-vuorelle ohueen ilmanalaan totutellen ja suuntaa sen jälkeen kohti Afrikan korkeinta vuorta, Kilimanjaroa Kenian rajan tuntumassa.

TEKSTI: HELENA PUNNONEN KUVAT: JUSSI SANTALA

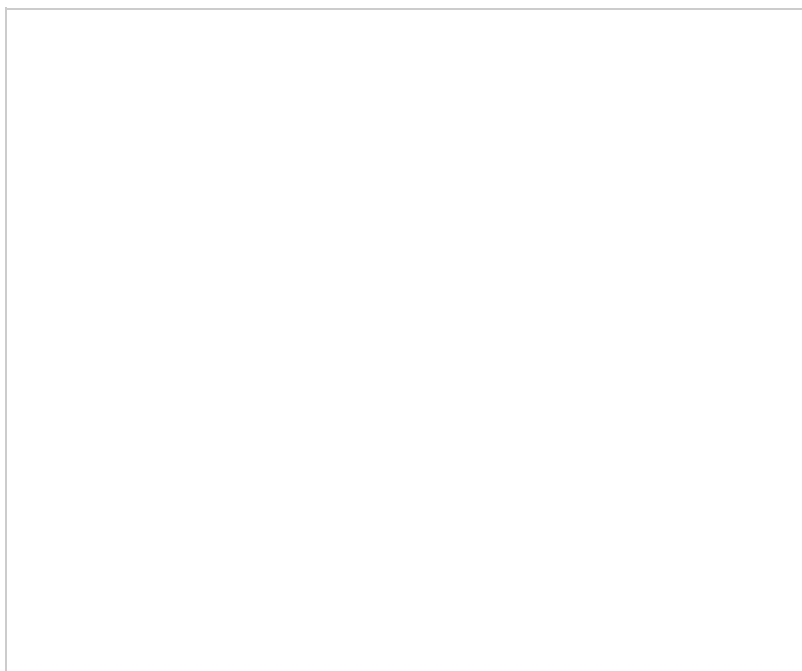
Retkikuntamme varusteineen sulloutuu pieneen pakettiautoon Tansanian paahtavassa auringossa. Kantajat pakkautuvat limittäin, lomittain ja osin päällekkäin takapenkille, mutta me saamme nauttia afrikkalaisittain runsaasta jalkatilasta. Hiekkatie poukkoilee halki Arushan luonnonpuiston kohti Momella-porttia, josta vaellus alkaa. Päätimme jo hyvissä ajoin yhdistää Kilimanjaron valloitukseen retken Meru-vuorelle, joka toimii maisemiltaan palkitsevana alkulämmittelynä ja helpottaa sopeutumista korkeaan ilmanalaan. Vaellus kestää yhteensä kymmenen päivää, joista neljä patikoidaan Merulla ja kuusi Kilimanjarolla.

Pole pole

Seikkailu on valmis alkamaan, kun paikallinen oppaamme Valence on hoitanut portilla paperiasiat kuntoon ja seurueemme kärkeen ilmestyy kivääriä kantava puistonvartija villieläinten varalta. Arushan luonnonpuistossa voi yhdistää Afrikan eläinten bongailun ja vuorimaiset.

Ilma 1500 metrissä on tuskaisen kuuma: puiden varjot eivät keskipäivällä yllä polulle ja pilvet pysyvät tiiviisti vuoren huipun ympärillä. Kävely alkaa verkkaisesti tasaisessa maastossa. Oppaan hokema *pole pole* eli hitaasti hitaasti on varmasti iskostunut jokaisen Itä-Afrikassa vaeltaneen alitajuntaan. Rauhallinen tahti on välttämättömyys vuorilla, sillä maitohapuille itsensä rehkinyt vaeltaja ei välttämättä palaudu totuttuun tahtiin kehon työskennellessä vähällä hapella.

Rinteiden jyrkentyessä muuttuu myös kasvillisuus, sillä vuoren

houkuttelemien pilvien takaama runsas vuotuinen sademäärä kasvattaa puiden kokoa. Sademetsän suojassa mutkittleva leveä polku johdattaa läpi valtavan viikunapuun, johon on tehty siisti auton mentävä kulkuaukko. Näemme antiloopeja ja yksinäisen kirahvin. Ylempänä polulta on komeat maisemat noin 70 kilometrin päässä kohoavan Kilimanjaron suuntaan, ja toisella puolella kohoaa kalderan seinämä 2000 metriä kohti sinistä taivasta. Illan viimeiset auringonsäteet maalaavat Kilimanjaroa syleilevät pilvet punertaviksi saapuessamme Miriakamba-majalle (2500 m). Pöytään katetaan loistava illallinen, jonka syötyämme nukahdamme viilenevästä yöstä nauttien.

Tropiikissa aamut ovat usein kirkkaita ja viileyden takia parasta kävelyä, minkä vuoksi heräämme heti auringon nousua. Toisena kävelypäivänä korkeus tuntuu jo hengityksessä, kun kapuamme jyrkkää polkua kohti Saddle-majaa (3600 m). Puissa roikkuu naavaa, Kilimanjaron jäätiköt hohtavat aamupäivän auringossa ja värikkäät kukat täplittävät ympäröivää metsää. Auringon noustessa korkeammalle lämpötila kasvaa ja maastosta vapautuu vesihöyryä, joka vuoriin törmätessään kohoaa nopeasti, tiivistyy pilviksi ja sataa usein iltapäivän aikana alas. Puolen päivän aikaan tummat pilvet viskaavatkin päällemme ämpärikaupalla vettä, ja tropiikin helle muuttuu yhtäkkiä viileäksi kaatosateeksi. Saapuessamme märkinä ja viluisina majalle on henkilökuntamme jo täydessä touhussa. Jokaisella vaellusseurueella on oppaan lisäksi mukana kokki ja muutama kantaja, joista yksi toimii myös tarjoilijana. Tämä on todellinen luksusvaellus, sillä itse pitää huolehtia vain kävelemisestä. Pääsemme heti lämmittelemään kuivaan majaan, jossa meille tarjotaan teetä, kaakaota, keksejä ja popcornia. Niitä mutustellessamme katselemme kuivin sukkin sateen piiskaamia vuorenrinteitä. Nukkumaan menemme aikaisin, koska Merun huipun tavoittelu alkaisi jo puolen yön aikaan.

Öinen huiputus

Otsalampujen valaisemassa jonossa on vaitonaista, vaikka öiselle vaellukselle lähtee samanaikaisesti useampi seurue. Usva leijuu vuoren yllä edetessämme hitaasti, mutta turhia pysähdyksiä vältellen. Kaukana alhaalla näkyy pieniä valopilkkuja lähikylistä. Väillä polku kulkee jyrkillä paljalla kallioilla, joita kiivetessä kaikki neljä raajaa ovat tarpeen. Korkeus tuntuu selvästi koko kehossa. Tummanpuhuva huippu piirtyy edessämme tähtiä vasten, mutta matkaa on vielä tuskaisen paljon. Auringon noustessa Kilimanjaron siluetti kohoaa horisontista tummana aamun värejä vasten. Viimeinen jyrkkä nousu on jäinen, vaivalloinen ja hidas. Etenemme askel kerrallaan, pysähdymme lepäämään ja taas otamme muutaman askeleen. Saavumme Merun huipulle (4566 m) juuri ennen pilviä, otamme kuvat ja vähän evästä, minkä jälkeen tekee jo mieli aloittaa laskeutuminen kohti lämpöä ja elimistön kaipaamaa happea. Paluumatkalla riittää nähtävää kulkiessamme nyt jo kevein askelin pitkin kalderan reunaan - kävelimme koko matkan ylös pimeässä. Maisema on dramaattinen: jyrkkien laavamuodostelmien ympärille kietoutuneita pilviä, joiden lomasta pilkistää näkymä parituhatta metriä alempana levittäytyvälle savannille.

Hetken hengähdys uima-altaalla

Takaisin Saddlelle saapuessamme lounas on valmiina, sillä kokki ja kantajat jäivät majalle odottelemaan. Väsyneenä on mahtavaa retkahtaa puiselle penkille odottamaan herkkuruokia, jotka ilmaantuvat eteemme tuossa tuokiossa. Ruokalevon jälkeen jatkamme yöksi takaisin Miriakamballe, missä silmät painuvat kiinni pitkän päivän ja illallisen jälkeen pehmeälle patjalle oikaistuamme. Merun vaelluksen viimeinen päivä on vain parin tunnin aamukävely, mutta ehdimme nähdä vesipuhveleita, pahkasian ja apinoita. Valmismatkalaisen etuihin kuuluu portilla vastassa oleva auto, joka kyyditsee meidät hotellin uima-altaalle kylmän safari-oluen äärelle. Iltapäivän teemana on lepo, sillä seuraavana aamuna alkaa kiipeäminen Afrikan korkeimmalle vuorelle.

Kohti Kilimanjaroa

Seitsemän hengen retkikuntamme lähes kaksinkertaistuu Kilimanjarolle lähdettäessä, sillä intialaisen Noufelin lisäksi seurueeseemme liittyy neljä uutta kantajaa sekä toinen opas. Kannettavaa riittää, sillä lähdemme Machame-reitille, joten kaikille on varattava ruuan ja vaatteiden lisäksi myös leiriytymisvälineet. Alouise ottaa 13 hengen retkikuntamme johdon, ja Valence siirtyy apuoppaan paikalle. Portilla on joulusesongista johtuen ruuhkaa. Odottava ja jännittynyt tunnelma purkaantuu pian kaiken kastelemaan trooppiseen rankkasateeseen. Matkatoimistolta vuokratut sadeviitat pitävät vettä yhtä hyvin kuin kalaverkko, mutta ilma on vuoren alaosassa onneksi vielä lämmin. Jokapäiväiset sateet antavat oman harmaan sävyöksensä vaellukselle tehden auringon pilkahduksista sitäkin kirkkaammin mieleenpainuvia. Vaatteiden kuivatus on vaikeaa, joten kävelemme kosteissa ja pakkaamme kuivat vesitiviisti rinkkaan leiriä varten.

Oppaamme Alouise ihailee aamun valossa pilkistelevää Kilimanjaron huippua Karancan leirissä.

Lounastauolla jättimäisen viikunapuun juurella Arushan luonnonpuistossa.

Merun vaelluksen aikana on mahdollista bongata safareilta tuttuja eläimiä. Tämä oudosti käyttäytynyt puhveli sai aseistetun puistonvartijan varpailleen.

Täyden palvelun vaellus

Ensimmäisenä päivänä kävelemme loivaa polkua tiheässä viidakossa Machamen (3020 m) leiriin, missä meitä odottaa joukko iloisia yllätyksiä. Valmiiksi pystytetylle teltallemme tuodaan heti lämmin pesuvesi, minkä jälkeen tee ja keksit odottavat pöytään katettuina ruokailuteltassa. Päivän vaelluksen päätteeksi pääsemme aina nauttimaan loistavat herkut pöydän ääreen sisälle telttaan suojaan sateelta ja viimalta. Tämä tuntuu todelliselta all inclusive -vaellukselta!

Aamu valkenee selkeämpänä ja Kilimanjaron kuuluisat lumet hohtavat auringossa. Tuntuu uskomattomalta, että parin päivän päästä saatamme seistä tuolla lumella. Metsä loppuu ja maiseman valtaavat puumaiset jäättiläiskanervat. Shiran luolien suosituilla leiripaikalla (3900m) teemme Alouisen johdolla suunnitellun mutta poikkeavan liikkeen, ja jatkamme matkaa 4620 metrin korkeuteen Laavatornin leiripaikalle. Nousu Merulle on totuttanut kehomme korkeampaan ilmanalaan, joten meidän on mahdollista nousta alkumatkalla nopeasti parantaaksemme mahdollisuuksiamme huiputusyönä. Korkeuden kasvaessa maisema muuttuu karummaksi ja hallitsevaksi väriksi synkkä harmaa, johon yksittäiset pallomaiset jäkälätupsut ja kukkapuskat tuovat piristystä kivilohkareiden seassa. Tuntia ennen leiripaikkaa alkaa hiljalleen yltävä tiheä sade ja kevyt viima tunkea luihin ja ytimiin, mutta iloksemme henkilökuntamme on taas laittanut kaiken valmiiksi ennen saapumistamme. Kovakuntoiset kantajat ja kokki taittavat päivän matkan huomattavasti meitä nopeammin. Vain oppaat löntystelevät kanssamme samaan tahtiin. Tuntuu käsittämättömältä syödä kolmen ruokalajin ateria 4620 metrin korkeudessa räntäsateessa pieneltä keikkuvulta retkipöydältä. Varsinkin, kun keittiönä toimii kahdenhengen teltan eteinen, jossa kokkimme valmistaa ruokaa yksiliekkisellä kaasukeittimellä, ja ainekset on ihmisvoimin kannettu korkeuksiin. Alkuruuaksi tarjoillaan maukas kurpitsakeitto, pääruuaksi taitavasti maustettuja papuja, kasviksia ja riisiä sekä jälkiruuksi ananasviipaleita. Kellahtaessamme illalliselta telttaan on maa muuttunut valkoiseksi.

Harmittava sade ja vuoristotautia

Aamu on jälleen poutainen, vain muutama uhkaava pilvi pyörii vuoren ympärillä. Leiripaikka sijaitsee mielenkiintoisessa satulassa 50 metrisen pystysuoran laavakivitornin ja Kilimanjaron jyrkän rinteiden välissä. Tornilta näkee hauskaasti teltoilla täplitetyn leirintäalueen, mutta myös alhaalta on komeat maisemat sekä Merulle että Kilimanjaron huipulle. Aamiaisen jälkeen kaksi kantajaa joutuu lähtemään takaisin vuoristotaudin vuoksi. He eivät ole pitkään aikaan olleet vuorella, eikä elimistö ehtinyt sopeutua korkeaan ilmanalaan. Kätelemme surkean näköiset herrat ja annamme heidän tippinsä ennen kuin he lähtevät laahustamaan loivaa rinteä alas. Ruuan määrä on jo vähentynyt niin, että pärjäämme vähemmällä kantajalla, kun vahva ja vastuuntuntoinen oppaamme Alouise ottaa hieman ekstraa omaan reppuunsa. Aiempia päiviä voimakkaampi sade alkaa valua päällemme jo puolen tunnin kävelyn jälkeen jäättiläisvillakoiden (Senecio Johnstonii) koristamassa Barrancon laaksossa. Syömme lounaspaketit vartijoiden majan räystäään alla ja jatkamme vihmovassa kelissä lähes pystysuoraa Barrancon seinämää ylös kalliosta käsillä tukea hapuillen. Sateista tämä on harmittavin, sillä maisemat olisivat varmasti olleet upeat. Märkänä ei huvittanut pitää taukoja, joten olemme hyvissä ajoin Karangan (4030 m) leiripaikalla laajalla puuttomalla rinteellä.

Tärkeä lepo ennen h-hetkeä

Aurinko ilahduttaa meitä heti aamulla ja Kilimanjaron huippu näyttäytyy koko komeudessaan. Kävely on lyhyt ja suoraviivainen viimeiselle leirille Barafuun. Olemme jo puoliltapäivin perillä, mikä on tärkeää, jotta koko vaelluksen tärkeimpään energiatankkaukseen ja lepoon jää riittävästi aikaa. Huiputus alkaa jo seuraavana yönä, ja rukoilemme kaikkia säiden jumalia puhaltamaan pilvet pois edes yhdeksi vuorokaudeksi. Painumme heti illallisen jälkeen pehkuihin ja yritämme saada unta ennen jännittävää huiputusyötä. Meillä on hyvä lähtötilanne, sillä olemme jo käyneet Merulla, yöpyneet korkealla Laavatornilla ja viettäneet 12 tuntia Barafulla 4660 metrin korkeudessa ilman oireita vuoristotaudista.

Auringonnousu Afrikan katolla

Meidät herätetään teekupin kera puolenyön aikoihin. Pikkupakkanen ja säkenöivä tähtitaivas rävyttävät silmät auki heti teltan oven raossa. Ihanaa, ei tarvitse lähteä rämpimään räntäsateeseen. Kaksi päivää vanha kuu on juuri saavuttamassa lakipisteensä ja kaukana alhaalla välkkyvät kaupungin valot. Tänä yönä ei tarvita otsalamppuja! On maagista tarpoa hitaasti täydellisen hiljaisuuden vallitessa kohti Afrikan huippua pelkät tähdet ja kuu valaisemassa tietä.

Kaikki eivät ole liikkeellä samalla taktiikalla. Harjannetta kömpii ylös arviolta ainakin sadan otsalampun letka, josta osa jo kaukana

Jäättiläisvillakoiden viitoittamalla tiellä kohti Barrancon seinämää. Erilaisille sadevarusteille löytyi käyttöä.

Retkikunnan kokki työntouhussa. Alkeellisista oloista huolimatta ruoka oli todella maistuvaa ja monipuolista koko vaelluksen ajan.

Kalderan reunalle Stella Pointiin saavuimme auringon ensisäteiden mukana.

edessä ja loput vasta teltoilta lähdösssä. Hitaasti askel kerrallaan, tunnin välein pieni tauko, juotavaa ja taas eteenpäin. 5400 metrissä korkeus alkaa tuntua tosissaan. Juomasäiliön liitin on jäänyt umpeen pakkasessa. Haluton ja uupunut olotila on maustettu kuvottavalla ololla ja päänsäryllä. Kylmästä huolimatta tekee mieli jäädä paikoilleen, käretyä kasaan ja vain olla. Mutta pieni hidas askel kerrallaan matkamme kohti Afrikan kattoa etenee oppaan rohkaisevien kommenttien rytmittämänä. Tärkeintä on pysyä liikkeellä.

Nousua Kilimanjaron kalderan reunalle Stella Pointiin pidetään koko reitin vaativimpana: siksakkia jyrkkää rinnettä ylös kivettyneellä tuhalla. Saavumme huippuharjanteelle auringon ensisäteiden siivittämänä. Tumma taivas saa uudet värit, ja auringon myötä virtaa uutta voimaa kehoon. Allamme levittäytyy tasainen pilvimatto, ja näkymä on kuin lentokoneesta lukuun ottamatta vieressä vaaleanpunaisena kimaltelevaa jäätikköä. Huipulle on vielä pari sataa metriä loivaa polkua pitkin. Pitkät pari sataa metriä, sillä jokainen askel vaatii oman ponnistuksensa. Siivutamme Kilimanjaron hupenevia jääkenttiä, ja loputtomalta tuntuvan viimeisen rutistuksen jälkeen edessä näkyy vihreä kyltti (5895m), jonka ympärillä parveilee toinen retkikunta. Huipulla tuntuu vain siltä, että haluaisi lähteä alas. Räiskimme pakkasesta kohmeisilla sormilla kuvia joka suuntaan ja lähdemme vauhdilla laskeutumaan hetki sitten niin pitkältä tunnutta polkua. Jo sata metriä alempana olo helpottaa, ja maisemista voi nauttia täysin siemauksin.

Barafulla nautitun ansaitun herkkulounaan jälkeen on lähdeävä uudestaan liikkeelle. Yöpyminen on Mwekan leirissä 2800 metriä Kilimanjaron huippua alempana. Polvet ovat koetuksella ja mutta matka taittuu joutuisasti alamäkeen. Perillä Mwekan leirissä vallitsee hilpeä ja helpottunut tunnelma.

Takaisin sademetsään

Viimeiselle päivälle jää käveltävää vain pari tuntia. Nyt joka askeleesta saattaa nauttia ja pysähdyksille riittää aikaa. Loivasta kulmasta tuleva auringon valo siivilöityy tihenevän sademetsän oksien välistä. Välillä Kilimanjaron valkoinen hattu pilkahtaa puiden lomasta. Kävely on vapautunutta, ja hyväntuuliset kantajat jäävät hetkeksi kulkemaan rinnalle kuulumisia vaihtamaan. Mwekan portilla on edessä hyvästelyt ja tippaaminen. Oppaiden, kokkien ja etenkin kantajien ansiot koostuvat pääosin jälkikäteen annetuista tipeistä, joten se on käytännössä pakollista.

Täyden palvelun ja ammattitaitoisen oppaan avulla Afrikan korkein vuori on korkeuteensa nähden helppo valloittaa. Itse on huolehdittava vain kävelemisestä ja omasta jaksamisesta. Huiputuspäivä on rankka, mutta tämän kepeämmin ei lähes kuusitonniselle vuorelle voi kiivetä. Illalla nautimme kylmää Safari-olutta hotellin kattoterassilla katsellen valkoista huippua, jolla vielä edellisenä aamuna seisoiimme.

KILIMANJARO FAKTAT

Sijainti: Tansanian pohjoisosassa Kenian rajan tuntumassa, noin 30 km Moshista pohjoiseen

Miten pääsee: Esimerkiksi Turkish Airlines lentää Dar Es Salaamiin Helsingistä Istanbulin kautta. Dar Es Salaamista Moshiin (mistä useimmat vaellukset alkavat) pääsee lentäen ainakin Precision Airilla (www.precisionairtz.com)

Reitit: Kilimanjaron huipulle vie viisi eri reittiä. Majoitusta löytyy vain suositulta Marangu-reitiltä, muilla on kannettava mukana omat leiriytymisvälineet. Toinen suosikki on Machame monipuolisten maisemien ja hyvän onnistumisprosentin vuoksi. Reitti tarjoaa hyvät mahdolliset ohueen ilmaan sopeutumiselle.

Vaelluksen kesto: 5-8 vrk, 10 vrk jos mukaan liitetään Meru, mitä pitempi aika vuorella/vuorilla ollaan, sitä todennäköisempää on päästä huipulle

Kenelle: ei vaadita erityisosaamista tai kokemusta, oppaan ja kantajien tuella kuka tahansa normaalikuntoinen voi valloittaa Afrikan korkeimman vuoren!

Lisää tietoa: esimerkiksi Henry Stedmanin kirjoittamasta Trail Blazerin Kilimanjaro-oppaasta, internetistä ja matkatoimistoista (esim. www.tro-peaks.com), kantajista ja heidän palkoistaan löytyy tietoa osoitteesta www.kiliporters.org

PLUSSAT

o monipuolinen luonto, muutamassa päivässä tropiikista jäätikölle

o ammattitaitoiset oppaat

o herkulliset ruuat

MIINUKSET

o kansallispuistojen sisäänpääsymaksut kalliita

o sadeviitat päästivät veden läpi

HAASTEENA VUORISTOTAUTI

Polku Kilimanjaron huipulle on koko matkalta hyvin tallattu, ja kaikilla kiipeilijöillä on apunaan kansallispuiston vaatima opas. Niinpä suurin haaste vuoren valloitukselle tulee sen yksinäisyydestä ja korkeudesta. Meru on lähitienoolla ainoa riittävän korkea paikka, jossa voi aloittaa sopeutumisen ohueen ilmaan. Vuoristotaudin aiheuttaa hapen puute kehossa. Hapetta on sama määrä kuin merenpinnan tasossa, mutta alhaisempi ilmanpaine vaikeuttaa sen hyödyntämistä. Keholle täytyy antaa aikaa sopeutua (tuottaa lisää punasoluja) ohuempaan ilmaan. Onko vuorelle kiipeäminen sitten vaarallista? Kyllä ja ei. Vuorella kuolee joka vuosi turisteja vuoristotautiin, mutta riittävästi aikaa varaamalla ja omaa kehoaan sekä oppaan neuvoja kuuntelemalla vaellus voidaan toteuttaa turvallisesti. Tärkeintä on osata luovuttaa, jos vakavia vuoristotaudin oireita ilmaantuu.

Vaellus on hieno kokemus vaikka huipulle ei pääsisikään.